

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи студентів
спеціальності 072 "Фінанси,
банківська справа та страхування"
другого (магістерського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019**

УДК 336.71(07.034)

Ф59

Укладач Ж. О. Андрійченко

Затверджено на засіданні кафедри управління фінансовими послугами.
Протокол № 7 від 28.12.2018 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Фінансовий моніторинг [Електронний ресурс] : методичні ре-
Ф59 комендації до самостійної роботи студентів спеціальності 072 "Фі-
нанси, банківська справа та страхування" другого (магістерського)
рівня / уклад. Ж. О. Андрійченко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця,
2019. – 52 с.

Подано завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни і ме-
тодичні рекомендації до їхнього виконання з метою формування у студентів
компетентності з розроблення, ухвалення та реалізації управлінських рішень
у фінансовій діяльності.

Рекомендовано для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська
справа та страхування" другого (магістерського) рівня.

УДК 336.71(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2019

Вступ

В умовах глобалізації економіки й поширення її тінізації, посилення терористичної загрози й розповсюдження зброї масового знищення боротьба із легалізацією доходів, фінансуванням тероризму й розповсюдженням зброї масового знищення набуває особливого значення.

У зв'язку з тим, що накопичені злочинні надприбутки, одержані шляхом ухилення від сплати податків, збуту наркотичних засобів, торгівлі зброєю та людьми, корупції тощо, кримінальні структури намагаються легалізувати через інфраструктуру фінансового та інших ринків. Фахівці-економісти мають чітко розуміти основи фінансового моніторингу та мати сформовані навички щодо виявлення фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу і вчиненню інших дій, спрямованих на недопущення легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та розповсюдження зброї масового знищення.

Метою вивчення навчальної дисципліни "Фінансовий моніторинг" є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних вмінь у сфері функціонування системи протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Україні та світі

У процесі вивчення та закріплення знань велике значення має самостійна робота студента. Це форма організації навчального процесу, якою передбачені завдання, здійснюється студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета самостійної роботи – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, що відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Самостійна робота студента містить: поглиблене опрацювання лекційного матеріалу й окремих лекційних тем або питань, вивчення рекомендованої літератури, підготовку індивідуальних завдань за визначеною тематикою, написання есе, підготовку до опублікування статей, пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни, контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовку до різних форм поточного й підсумкового контролю.

Тема 1

Еволюційний аспект проблеми боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму на міжнародному та національному рівнях

Компетентності за темою: здатність визначати сутність легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, аналізувати предикатні злочини, усвідомлювати структуру міжнародної системи ПВД/ФТ.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Вивчити критерії віднесення держав до чорного списку FATF.
2. Вивчити перелік офшорних зон згідно із законодавством України.

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Виконання запропонованих завдань передбачає глибоке опрацювання лекційного та іншого теоретичного матеріалу за темою.

Завдання можуть виконуватися в довільній формі. Можливі креативні та нестандартні підходи до виконання (з використанням образотворчих елементів, програмних продуктів тощо).

Наприклад, для виконання завдання 2 доцільно побудувати таблицю, що дозволить наочно побачити зміни в переліках офшорів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Інформаційна таблиця офшорних зон відповідно до українського законодавства

Назва офшорної зони / країни	Роки		
	2003	2013	...
Британські залежні території	+	+	...
...	...	...	...

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Визначте поняття "брудні" гроші.
2. Охарактеризуйте основні джерела одержання "брудних" грошей.
3. Дайте визначення поняттям: "економічна вигода", "відмивання (легалізація) грошей", "фінансова гарантія", "зобов'язання".
4. Розкрийте основні засоби відмивання коштів.
5. Опишіть особливості побудови міжнародної системи протидії легалізації доходів та основні міжнародні організації у цій сфері.
6. Визначте правове призначення Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".
7. Розкрийте значення Конвенції ООН "Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин" для побудови міжнародної системи ПВД/ФТ.
8. Назвіть законодавчо-правові акти, що визначають адміністративну та кримінальну відповідальність за відповідні порушення законодавства у сфері запобігання та протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом.
9. Назвіть фінансові операції, що пов'язані зі здійсненням або забезпеченням здійснення платежу за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу.
10. Охарактеризуйте основні етапи формування національної системи ПВД/ФТ в Україні.

Тестові завдання для перевірки знань

1. *Де вперше почали вживати терміни "брудні гроші" та "відмивання грошей":*
  - а) США;
  - б) Бразилія;
  - в) Швейцарія;
  - г) Японія.
2. *Що стало відправним моментом у боротьбі світового співтовариства з явищем легалізації доходів:*
  - а) створення Інтерполу;
  - б) створення FATF;

- в) прийняття Віденської конвенції;
- г) прийняття 40 рекомендацій FATF.

3. Які основні міжнародні організації у сфері ПВД/ФТ:

- а) Інтерпол;
- б) група Егмонт;
- в) ООН;
- г) МАНІВЕЛ (MONEYVAL);
- д) група FINTER;
- е) ЄАГ (EAG)?

4. Чи є правильним твердження:

"чорні/брудні" гроші – це гроші, одержані з будь-яким порушенням чинного законодавства:

- а) так;
- б) ні.

5. Чи є правильним твердження:

"Україна двічі була внесена до "чорного" списку FATF":

- а) так;
- б) ні.

6. Вставте пропущене поняття:

... – це перетворення чи передавання майна, одержаного внаслідок злочинної діяльності.

7. Вставте пропущене поняття:

... – це злочини, що передують основному злочину, яким є легалізація доходів.

8. Установіть відповідність між скороченими й повними назвами міжнародних організацій у сфері ПВД/ФТ:

а) FATF	1) Спеціальний комітет експертів Ради Європи із взаємного оцінювання заходів ПВД/ФТ
б) ЄАГ	2) Група з розроблення фінансових заходів ПВД/ФТ
в) MONEYVAL	3) група Підрозділів фінансової розвідки
г) Група Егмонт	4) регіональна група за типом FATF.

9. Укажіть статус України в цих організаціях, встановивши відповідність:

а) FATF	1) член
б) ЄАГ	2) спостерігач
в) MONEYVAL	3) асоційований учасник
г) Група Егмонт	4) претендент.

10. Установіть відповідність між видами міжнародних організацій у сфері ПВД/ФТ і метою їхнього створення:

а) FATF	1) надання сприяння державам регіону у створенні належних правових та інституційних основ ПВД/ФТ за стандартами FATF
б) ЄАГ	2) забезпечення того, що його країни-члени мають ефективні системи ПВД/ФТ та відповідають міжнародним стандартам у цій сфері
в) MONEYVAL	3) проведення засідань для ПФР з усього світу з метою покращення співробітництва у сфері ПВД/ФТ, а також сприяння впровадженню національних програм у цій сфері
г) Група Егмонт	4) встановлення стандартів та сприяння ефективному здійсненню правових, нормативних та оперативних заходів щодо ПВД/ФТ та інших загроз для цілісності міжнародної фінансової системи.

Література: основна [4 – 6]; додаткова [19; 56].

Тема 2

Міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму

Компетентності за темою: здатність адаптувати і використовувати міжнародні стандарти у сфері ПВД/ФТ у професійній діяльності.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Розглянути Рекомендації ФАТФ.
2. Опрацювати Базельські та Вольфсберзькі принципи.
3. Вивчити IV та V Директиви ЄС щодо протидії легалізації доходів.

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Виконання запропонованих завдань передбачає глибоке опрацювання міжнародних актів у сфері ПВД/ФТ.

Метою цих завдань є формування у студентів комплексного уявлення та розуміння механізму міжнародного регулювання у сфері ПВД/ФТ: суб'єктів, мети, напрямів і способів регулювання, засобів впливу на порушників і відповідальності країн-учасниць за порушення у сфері ПВД/ФТ.

Опрацювання може виконуватися в довільній формі. Можливі креативні та нестандартні підходи до виконання (з використанням образотворчих елементів, програмних продуктів тощо), спрямовані на підготовку до практичних/лабораторних занять, після завершення яких має відбутися презентація студентами результатів і захист із відповідями на запитання.

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Розкрийте основні аспекти розвитку міжнародних механізмів боротьби із економічною злочинністю.
2. Розкрийте основні класифікації міжнародних актів у сфері ПВД/ФТ.
3. Охарактеризуйте юридичну силу міжнародних актів.
4. Назвіть та охарактеризуйте основні міжнародні конвенції, спрямовані на боротьбу з легалізацією доходів, одержаних в незаконний спосіб, та з фінансуванням тероризму.
5. Розкрийте вимоги, що встановлюються IV та V Директивами Європейського Парламенту та Ради щодо запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму.
6. Охарактеризуйте Базельські принципи.
7. Розкрийте Вольфсберзькі принципи.
8. Охарактеризуйте призначення та структуру Рекомендацій FATF.
9. Назвіть новели Рекомендацій FATF у редакції 2012 р.
10. Оцініть можливість виконання Україною нових вимог FATF та директив ЄС.

Тестові завдання для перевірки знань

1. До яких видів за наявними класифікаціями належить Резолюція Ради Безпеки ООН:

а) до актів з окремих аспектів міжнародного співробітництва та внутрішнього режиму в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму;

б) до загальних (універсальних) міжнародних договорів та інших актів, дія яких розповсюджується на необмежене коло держав-учасниць, юридичних та фізичних осіб;

в) до актів, що є юридично обов'язковими для учасників;

г) всі відповіді правильні;

д) немає правильної відповіді?

2. На яких ключових питаннях зроблено акцент у Рекомендаціях ФАТФ 2012 року:

- а) на боротьбі з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;
- б) на корупції;
- в) на незаконному обігу наркотичних і психотропних речовин;
- г) на фінансуванні тероризму?

3. Розташуйте в хронологічному порядку основні міжнародні акти у сфері ПВД/ФТ:

- а) Палермська конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності;
- б) Страсбурзька конвенція ETS № 141;
- в) Меридська конвенція ООН проти корупції;
- г) 40 Рекомендацій FATF;
- д) Віденська конвенція ООН;
- е) Варшавська конвенція Ради Європи Про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та фінансування тероризму;
- ж) Міжнародні стандарти з ПВД/ФТ і з розповсюдження зброї масового знищення;
- з) Нью-Йоркська міжнародна конвенція Про боротьбу з фінансуванням тероризму;
- и) Резолюція 1267 Ради Безпеки ООН;
- к) Шанхайська конвенція Про боротьбу з тероризмом, сепаратизмом та екстремізмом;

4. Продемонструйте еволюцію правових норм, що закріплюють поняття легалізації доходів, обравши й розташували послідовно міжнародні акти з цього питання:

- а) Страсбурзька конвенція ETS № 141;
- б) Палермська конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності;
- в) Меридська конвенція ООН проти корупції;
- г) 40 Рекомендацій FATF;
- д) Шанхайська конвенція Про боротьбу з тероризмом, сепаратизмом та екстремізмом;

- е) Віденська конвенція ООН;
- ж) Міжнародні стандарти з ПВД/ФТ;
- з) Резолюція 1267 Ради Безпеки ООН;
- и) Нью-Йоркська міжнародна конвенція Про боротьбу з фінансуванням тероризму.

5. Чи є правильним твердження:

"Резолюція 1267 Ради Безпеки ООН була спрямована проти руху "Талібан" та організації "Аль-Каїда":

- а) так;
- б) ні.

6. Чи є правильним твердження:

"Рекомендації ФАТФ за правовим статусом та юридичною силою є юридично обов'язковими":

- а) так;
- б) ні.

7. Вставте пропущені слова:

... – є основним інструментом FATF у реалізації свого мандата.

8. Вставте пропущені слова:

Група "...права" – юридично не обов'язкові акти, що представляють публічне зобов'язання учасників додержуватись певних правил або принципів; у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму створено дієві механізми реалізації положень.

9. Встановіть відповідність між скороченими й повними назвами міжнародних актів у сфері ПВД/ФТ:

а) Страсбурзька конвенція Ради Європи ETS № 141	1) Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин
б) Нью-Йоркська міжнародна конвенція	2) Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом
в) Варшавська конвенція Ради Європи	3) Про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та фінансування тероризму
г) Віденська конвенція ООН	4) Проти корупції
д) Меридська конвенція ООН	5) Про боротьбу з фінансуванням тероризму.

10. Встановіть відповідність між назвою міжнародного акта та його метою:

а) Віденська конвенція ООН	1) заохочення, полегшення та підтримка міжнародного співробітництва в запобіганні корупції, що передбачає запобігання, розслідування та кримінальне переслідування за корупцію, арешт, конфіскацію та повернення доходів, одержаних злочинним шляхом
б) Нью-Йоркська міжнародна конвенція	2) виключення використання фінансової системи для злочинного супроводу обігу наркотиків; у якості найважливішої складової частини таких заходів уперше визнається боротьба з відмиванням злочинних доходів
в) Міжнародні рекомендації FATF	3) створення міжнародної програми боротьби з використанням фінансової системи особами, які відмивають "брудні" гроші з урахуванням особливостей національної правової системи різних держав.
г) Меридська конвенція ООН	4) криміналізація дій, що передбачають фінансування тероризму, пошук і блокування засобів, їхня конфіскація; міжнародне надання взаємної правової допомоги у цій сфері, включаючи залучення фінансових установ до перевірки клієнтів і виявленню підозрілих операцій, надання відповідної інформації компетентним органам та міжнародний обмін цією інформацією

Література: основна [1; 4; 5]; додаткова [10; 27; 53; 58; 64; 66 – 72; 78].

Тема 3

Типології легалізації коштів та майна, отриманих злочинним шляхом

Компетентності за темою: здатність визначати сутність, етапи схем із легалізації доходів на основі аналізу типологій легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Опрацювати міжнародні типології легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.
2. Опрацювати національні типології легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.
3. За результатами опрацювання зробити презентацію за напрямом, що є найбільш актуальним для України.

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Для виконання завдання 1 слід опрацювати типологічні звіти ФАТФ, ЄАГ [62, 77] тощо.

Для виконання завдання 2 слід опрацювати типологічні звіти Держфінмоніторингу [75, 76].

Для виконання завдання 3 потрібно використати офіційну, у тому числі статистичну інформацію, розміщену на сайтах суб'єктів державного фінансового моніторингу.

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Розкрийте сутність легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.
2. Охарактеризуйте моделі відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, які є найбільш поширеними на сьогодні.
3. Назвіть основні етапи в моделі легалізації коштів, одержаних злочинним шляхом.
4. Охарактеризуйте двофазну модель відмивання доходів.
5. Розкрийте сутність трьохфазної моделі відмивання доходів.
6. Розкрийте етапи чотирьохфазної моделі відмивання доходів.
7. Охарактеризуйте можливі напрями легалізації грошей.
8. Назвіть найбільш популярні сьогодні способи відмивання доходів у світі.
9. Назвіть найбільш популярні способи легалізації грошей в Україні.
10. Охарактеризуйте наявні індикатори, завдяки яким є можливість виявляти спроби легалізації злочинних доходів.

Тестові завдання для перевірки знань

1. *Яка модель відмивання доходів має нульову фазу:*
  - а) двофазна;
  - б) трьохфазна;
  - в) чотирьохфазна;
  - г) усі відповіді правильні;
  - д) правильної відповіді немає?

2. *"Найближчий" синонім до терміну "типологія відмивання грошей" – це:*

- а) класифікація;
- б) узагальнена модель;
- в) узагальнені матеріали;
- г) тематичне угруповання.

3. *Розташуйте послідовно основні стадії трьохфазної моделі відмивання доходів:*

- а) розшарування;
- б) розміщення;
- в) інтеграція.

4. *Укажіть ризики фінансової установи, пов'язані з відмиванням грошей:*

- а) проведення фінансових операцій, пов'язаних із відмиванням грошей;
- б) неналежна ідентифікація клієнтів під час здійснення фінансових операцій;
- в) невиконання (неповне виконання) обов'язків із протидії відмиванню доходів, встановлених законодавством;
- г) здійснення операцій із податкової оптимізації;
- д) перевищення повноважень під час зупинення проведення фінансової операції;
- е) порушення законодавства з питань додержання таємниці під час розкриття інформації Держфінмоніторингу.

5. *Чи є правильним твердження:*

"Виявляти гроші, що відмиваються, на стадії розміщення виключно складно. Якщо на нульовій стадії не виникло підозр, то лише за допомогою агентурної роботи стає можливим відокремити законні кошти від незаконних":

- а) так;
- б) ні.

6. *Чи є правильним твердження:*

"Нульова стадія двофазної моделі є надання коштам, що були одержані злочинним шляхом, вигляду легально набутих":

- а) так;
- б) ні.

7. Вставте пропущений термін:

... – це відрив незаконних доходів від їхніх джерел шляхом складного ланцюга фінансових операцій, спрямованих на маскуванню й заплутування сліду цих доходів.

8. Вставте пропущений термін:

... – це фізичне розміщення наявних коштів у мобільні фінансові інструменти, територіальне віддалення від місць їхнього походження.

9. Встановіть відповідність між стадією чотирьохфазної моделі та її змістом:

а) перша стадія	1) інтеграція грошової маси у високоприбуткові сфери бізнесу
б) друга стадія	2) звільнення від готівки й перерахування її на рахунки підставних осіб
в) третя стадія	3) розподіл готівкових коштів за допомогою скупки банківських платіжних документів та інших цінних паперів
г) четверта стадія	4) маскуванню слідів скоєного злочину.

10. Встановіть відповідність між назвою методу відмивання грошей і його сутністю:

а) метод "заплутування слідів"	1) здійснення сукупності операцій з "брудними" грошима, у результаті яких справжнє походження коштів встановити досить проблематично
б) метод перекручування звітності	2) проведення псевдооперацій із псевдорозрахунками, у результаті чого відбувається приховування, перекручування, маскуванню усіх чи деяких елементів тіньової діяльності, здійснюваної в реальності
в) метод укладання фіктивних цивільно-правових договорів	3) внесення помилкової інформації у різні документи – первинні договори (заниження / завищення ціни угоди).

Література: основна [4; 5]; додаткова [10; 16; 44; 63; 75 – 77].

Тема 4

Поняття, система та суб'єкти фінансового моніторингу в Україні

Компетентності за темою: здатність орієнтуватися в механізмі функціонування системи фінансового моніторингу України.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Опрацювати Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".
2. Опрацювати Звіт про результати Національної оцінки ризиків.
3. Опрацювати Звіт за результатами V раунду взаємної перевірки MONEYVAL.
4. Порівняти результати цих Звітів зі Стратегією розвитку системи ПВД/ФТ в Україні.

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Виконання запропонованих завдань передбачає глибоке опрацювання лекційного й іншого теоретичного та практичного матеріалу за темою.

Завдання можуть виконуватися в довільній формі.

Для виконання завдання 4 доцільно використовувати методичку, запропоновану Андрійченко Ж. О. [10], а також офіційну й аналітичну інформацію з сайтів Державної служби фінансового моніторингу України, ФАТФ, ЄАГ.

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Охарактеризуйте поняття фінансового моніторингу.
2. Обґрунтуйте необхідність побудови системи фінансового моніторингу.
3. Охарактеризуйте підходи до побудови системи фінансового моніторингу.
4. Розгляньте основні етапи побудови системи фінансового моніторингу в Україні.
5. Розкрийте види фінансового моніторингу.
6. Назвіть ознаки фінансової операції, що визначають необхідність проведення обов'язкового фінансового моніторингу.
7. Охарактеризуйте особливості проведення обов'язкового фінансового моніторингу.
8. Назвіть ознаки фінансової операції, що визначають необхідність проведення обов'язкового фінансового моніторингу.
9. Назвіть ознаки фінансової операції, що визначають необхідність проведення внутрішнього фінансового моніторингу.

10. Розкрийте особливості проведення внутрішнього фінансового моніторингу.

Тестові завдання для перевірки знань

1. *Визначте поняття моніторингу, що відповідає його трактуванню в спеціальному значенні:*

- а) фінансовий моніторинг;
- б) моніторинг фінансів.

2. *З яких рівнів згідно із Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдженню зброї масового знищення", складається система ПВД/ФТ:*

- а) первинного та державного;
- б) первинного та вторинного;
- в) обов'язкового та внутрішнього;
- г) державного та внутрішнього?

3. *Учасниками системи фінансового моніторингу є:*

- а) усі фізичні та юридичні особи;
- б) усі суб'єкти господарювання й органи виконавчої влади;
- в) лише спеціально визначені суб'єкти;
- г) лише фінансові установи й органи виконавчої влади.

4. *Розсортуйте заходи, що належать до обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу, проставляючи відповідно "о" та "в" біля кожного пункту:*

- а) виявлення фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;
- б) виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;
- в) ідентифікація учасників операцій;
- г) вивчення діяльності учасників;
- д) обов'язкове звітування про операції Держфінмоніторингу;
- е) подання інформації Держфінмоніторингу за наявності підозри;
- ж) оцінювання ризиків легалізації доходів;
- з) ведення обліку операцій і відомостей про їхніх учасників.

5. Чи є правильним твердження:

"Критерії визначення фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансового моніторингу, є чітко закріпленими в Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення":

- а) так;
- б) ні.

6. Чи є правильним твердження:

"Обов'язковий фінансовий моніторинг складається з первинного та внутрішнього":

- а) так;
- б) ні.

7. Вставте пропущені терміни:

... – це сукупність заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, спрямованих на виконання вимог законодавства у сфері ПВД/ФТ.

8. Вставте пропущені терміни:

... – це будь-які дії щодо активів, здійснені за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

9. Вкажіть, які суб'єкти первинного фінансового моніторингу належать до сфери компетенцій відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу у сфері ПВД/ФТ:

а) НБУ	1) фондові біржі
б) НКЦПФР	2) страхові компанії, кредитні спілки, ломбарди та інші фінансові організації
в) Нацкомфінпослуг	3) товарні біржі
г) Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування держ. політики у сфері надання послуг поштового зв'язку	4) банки
д) Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері ПВД/ФТ	5) професійні учасники ринка цінних паперів
е) Міністерство юстиції	6) суб'єкти підприємницької діяльності – ріелтери
	7) компанії з управління активами
	8) платіжні організації, члени платіжних організацій
	9) оператори поштового зв'язку, інші організації, що проводять фінансові операції з переказу грошей
	10) суб'єкти господарювання – ігорний бізнес
	11) інші юридичні особи, що не є фінансовими установами, але які надають окремі фінансові послуги
	12) аудитори, аудиторські фірми, фізичні особи-підприємці бухгалтери

ж) Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку

13) суб'єкти господарювання ювелірного бізнесу при торгівлі за готівку у сумі, більше 150 тис. грн

14) нотаріуси, адвокати, суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги.

10. Встановіть відповідність між видом фінансового моніторингу й ознакою фінансової операції:

а) обов'язковий фінансовий моніторинг	1) проведення фінансових операцій за правочинами, форма розрахунків за якими не визначена 2) сума, на яку проводиться фінансова операція, дорівнює чи перевищує 150 000 грн 3) невідповідність фінансових операцій характеру та змісту діяльності клієнта 4) сума, на яку проводиться фінансова операція, дорівнює чи перевищує 30 000 грн
б) внутрішній фінансовий моніторинг	5) наявність підозр суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що ґрунтуються на типологічних дослідженнях Держфінмоніторингу у сфері ПВД/ФТ 6) виявлення фактів неодноразового проведення фінансових операцій, характер яких дає підстави вважати, що метою їхнього здійснення є уникнення процедур обов'язкового фінансового моніторингу або ідентифікації 7) зарахування або переказ коштів, якщо хоча б одна зі сторін операції зареєстрована в не корпоративній чи офшорній країні.

Література: основна [2 – 8]; додаткова [9; 11 – 13; 27; 57; 63].

Тема 5

Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України

Компетентності за темою: здатність до пошуку, використання й інтерпретації інформації щодо повноважень Держфінмоніторингу.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Ознайомитися з Положенням про Державну службу фінансового моніторингу України; Порядком надання державними органами та органами місцевого самоврядування, державними реєстраторами інформації про фінансові операції на запит до Державної служби фінансового моніторингу тощо.

2. Побудувати структурно логічну схему взаємозв'язку завдань, повноважень і прав Державної служби фінансового моніторингу України.

3. Розв'язати задачу.

Чи може Держфінмоніторинг України анулювати у своїй інформаційно-аналітичній системі повідомлення про фінансову операцію, що взята на облік, однак була помилково зареєстрована та направлена суб'єктом первинного фінансового моніторингу?

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Виконання запропонованих завдань передбачає глибоке опрацювання лекційного та іншого теоретичного, нормативно-правового, практичного матеріалу за темою.

Завдання 2 може виконуватися в довільній формі.

Для розв'язання завдання 3 слід використати законодавчу базу.

Приклад розв'язання задачі

Представник Державної служби фінансового моніторингу зателефонував до Харківської обласної адміністрації та висловив прохання про надання інформації, необхідної для протидії легалізації доходів, одержаних незаконним шляхом. Протягом 10 днів від дати телефонної розмови жоден представник Харківської обласної адміністрації не надав жодної інформації. Чи є така поведінка представників обласної адміністрації правомірною?

Сутність питання	Вимоги законодавства і вирішення питання
Представник Державної служби фінансового моніторингу в усній формі зробив запит на інформацію у сфері ПВД/ФТ	Закон України № 1702 "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" встановлює суб'єктний склад системи ПВД/ФТ. Порядок надання державними органами й органами місцевого самоврядування, державними реєстраторами інформації про фінансові операції на запит до Державної служби фінансового моніторингу, затверджений постановою КМУ № 708 від 16.09.2015 р., встановлює порядок здійснення запиту та надання інформації за ним
Протягом 10 днів від дати телефонної розмови представники ХОДА не надали інформації	Згідно з п. 11 постанови КМУ № 708 державні органи та органи місцевого самоврядування, їхні посадові особи, державні реєстратори мають надати запитувану інформацію відповідно до законодавства та не пізніше десяти календарних днів із дня отримання запиту Держфінмоніторингу

Чи є така поведінка представників обласної адміністрації правомірною?	Відповідно до п. 10 постанови КМУ № 708 запит щодо надання Держфінмоніторингу інформації надсилається в <i>письмовій</i> формі за підписом уповноваженої особи Держфінмоніторингу. Отже, усний запит не є належною підставою для надання інформації, і поведінка представників обласної адміністрації є правомірною
---	---

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Розкрийте основні завдання, які покладені на Державну службу фінансового моніторингу.
2. Розгляньте основні повноваження, які надані Держфінмоніторингу для виконання покладених на нього завдань.
3. Розгляньте основні права, які надані Держфінмоніторингу для виконання покладених на нього завдань.
4. Охарактеризуйте організаційну структуру Держфінмоніторингу.
5. Розкрийте основні завдання структурних підрозділів Держфінмоніторингу.
6. Розкрийте основні повноваження Голови Держфінмоніторингу.
7. Охарактеризуйте порядок взаємодії Держфінмоніторингу з різними органами й організаціями у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансуванню тероризму.
8. Розкрийте напрями взаємодії Держфінмоніторингу України з органами державної влади та органами місцевого самоврядування.
9. Розгляньте перелік міжнародних органів та організацій, із якими взаємодіє Держфінмоніторинг.
10. Розкрийте напрями взаємодії Держфінмоніторингу з міжнародними органами й організаціями у сфері ПВД/ФТ.

Тестові завдання для перевірки знань

1. Хто призначає і звільняє з посади Голову Держфінмоніторингу України:

- а) Президент України;
- б) Прем'єр-міністр України;
- в) Міністр фінансів;
- г) депутати Верховної Ради України?

2. Приблизна штатна чисельність Державної служби фінансового моніторингу України в попередньому звітному році складає:

- а) від 100 до 200 осіб;
- б) від 200 до 300 осіб;

- в) від 300 до 400 осіб;
- г) більше 450 осіб.

3. *Оберіть посади, які входять до структури управління Державною службою фінансового моніторингу України:*

- а) перший заступник Голови Держфінмоніторингу України;
- б) другий заступник Голови Держфінмоніторингу України;
- в) віце-голова Державної служби фінансового моніторингу України;
- г) заступник Голови Держфінмоніторингу України;
- д) перший віце-голова Держфінмоніторингу України.

4. *Назвіть органи, з якими співпрацює Держфінмоніторинг України у сфері ПВД/ФТ:*

- а) Верховна Рада України;
- б) Верховний Суд України;
- в) омбудсмен;
- г) Президент України, його Адміністрація;
- д) Кабінет Міністрів України, його Секретаріат;
- е) Егмонтська група;
- ж) International Antiterrorgroup;
- з) Комітет Ради Європи MONEYVAL;
- и) FATF;
- к) Центральні та місцеві органи виконавчої влади й місцевого самоврядування;

5. *Чи є правильним твердження:*

"Держфінмоніторинг є підрозділом фінансової розвідки адміністративного типу":

- а) так;
- б) ні.

6. *Чи є правильним твердження:*

"Держфінмоніторинг є органом із спеціальним статусом":

- а) так;
- б) ні.

7. *Вставте пропущену назву:*

... – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,

одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

8. Вставте пропущену назву:

... – це сукупність заходів Спеціально вповноваженого органу України з аналізу інформації щодо фінансових операцій, що надається суб'єктами первинного фінансового моніторингу, а також сукупність заходів із перевірки такої інформації відповідно до законодавства України.

9. Згрупуйте основні завдання, повноваження та права Держфінмоніторингу:

- а) завдання 1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції; розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів і в установленому порядку подає їх Міністрові
- б) повноваження 2) співпрацює з органами виконавчої влади, іншими державними органами, діяльність яких пов'язана із ПВД/ФТ
3) реалізація державної політики у сфері ПВД/ФТ, а також внесення пропозицій щодо її формування
- в) права 4) створення та забезпечення функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері ПВД/ФТ
5) здійснювати в установленому законодавством порядку доступ, у тому числі автоматизований, до баз даних суб'єктів державного фінансового моніторингу та інших органів державної влади
6) бере участь у міжнародному співробітництві з питань ПВД/ФТ
7) одержувати безоплатно від органів виконавчої влади, правоохоронних органів, Національного банку України, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, підприємств, установ та організацій інформацію (довідки, копії документів), у тому числі інформацію, що становить банківську або комерційну таємницю, необхідну для виконання покладених на Держфінмоніторинг України завдань
8) збирання, оброблення та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у ВД.

10. Встановіть відповідність між структурними підрозділами Держфінмоніторингу та їхніми основними завданнями:

- а) Управління контролю та адміністративно-господарської роботи 1) організація правової роботи, спрямованої на правильне застосування, неухильне додержання та виконання вимог актів законодавства, інших нормативних актів працівниками Держфінмоніторингу України під час виконання покладених завдань і функціональних обов'язків
- б) Департамент взаємодії та координації 2) визначення основних напрямів діяльності Держфінмоніторингу України з питань взаємодії з суб'єктами фінансового моніторингу та іншими державними органами

в) Департамент інформаційних технологій	3) організація та здійснення міжнародного співробітництва з відповідними органами іноземних держав у частині обміну досвідом та інформацією, пов'язаними з ПВД/ФТ
г) Юридичне управління	4) збирання, оброблення та облік інформації, визначеної законодавством у сфері ПВД/ФТ
д) Відділ міжнародного співробітництва	5) недопущення необґрунтованого допуску та доступу осіб до секретної інформації 6) підготовка проектів наказів і доручень Голови
е) Управління планування, виконання бюджету, бухгалтерського обліку та роботи з персоналом	7) збирання, оброблення та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформація, що може бути пов'язана з підозрою у ВД/ФТ 8) організація роботи відомчого архіву Держфінмоніторингу України
ж) Сектор режиму та безпеки	9) забезпечення захисту інформації в Системах електронного врядування
з) Сектор внутрішнього аудиту	10) запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності Держфінмоніторингу України
и) Департамент фін. розслідувань	11) дослідження методів та фінансових схем ВД/ФТ та розроблення типологій легалізації злочинних доходів
к) Сектор орг.-аналіт. забезпечення роботи керівника	12) здійснення організаційної роботи з кадрового менеджменту 13) участь у реалізації державної політики у сфері ПВД/ФТ

Література: основна [4; 5; 7; 8]; додаткова [27; 28; 63; 65].

Тема 6

Завдання, права й обов'язки суб'єктів державного та первинного фінансового моніторингу

Компетентності за темою: здатність орієнтуватися в повноваженнях суб'єктів фінансового моніторингу.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Опрацювати закони України "Про Національний банк України", "Про державне регулювання ринку цінних паперів", "Про фінансові послуги й державне регулювання ринків фінансових послуг", а також інші нормативно-правові акти щодо повноважень відповідних СДФМ.

2. Розв'язати задачу.

Громадянин К, який займає посаду заступника директора головного регіонального представництва банку, близько чотирьох місяців є відповідальним за проведення фінансового моніторингу в банку. Після проведення

в банку фінансової операції суб'єктом господарювання на суму 50 тис. дол., громадянин К не повідомив у Держфінмоніторинг про таку фінансову операцію. Дізнавшись про це, директор банку прийняв рішення про звільнення громадянина К. Чи правомірні дії директора банку?

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Виконання запропонованих завдань передбачає глибоке опрацювання лекційного й іншого теоретичного матеріалу, нормативно-правових актів за темою.

Для розв'язання завдання 2 слід використати нормативно-правові акти.

Приклад розв'язання задачі

Власник ТОВ "А" звернувся до банку для зарахування на його поточний рахунок 159 тис. грн та одночасного перерахування їх на рахунок ТОВ "Б". На питання працівника банку стосовно таких фінансових операцій власник підприємства відповів, що з ним розраховалося одразу декілька дебіторів, а таку суму він винен підприємству-постачальнику за сировину та матеріали. Працівник банку здійснив цю операцію та зареєстрував її на третій робочий день. Чи правомірні дії працівника банку?

Сутність питання	Вимоги законодавства й вирішення питання
Власник ТОВ "А" звернувся до банку для зарахування на його поточний рахунок 159 тис. грн та одночасного перерахування їх на рахунок ТОВ "Б". На питання працівника банку про ці фінансові операції власник підприємства надав пояснення	Закон України № 1702 "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" встановлює перелік операцій, які підпадають під процедури фінансового моніторингу, і встановлює обов'язки СПФМ із виявлення таких операцій
Працівник банку здійснив цю операцію та зареєстрував її на третій робочий день	Згідно з п. 4 ст. 15 Закону України № 1702 операція із зарахування 159 тис. грн на поточний рахунок клієнта підпадає під обов'язковий фінансовий моніторинг
Чи правомірні дії працівника банку?	Відповідно до пп. 73, 76, 78, 81 Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого Постановою Правління НБУ № 417 від 26.06.2015 р., працівник банку виявив і зареєстрував операцію, що підлягала обов'язковому фінансовому моніторингу, у строки, передбачені законодавством. Отже, дії працівника банку є правомірними

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Розкрийте види суб'єктів державного фінансового моніторингу.
2. Розгляньте повноваження СДФМ.
3. Охарактеризуйте завдання та повноваження НБУ у сфері ПВД/ФТ.
4. Розкрийте завдання та повноваження Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку у сфері ПВД/ФТ.
5. Розкрийте завдання та повноваження Нацкомфінпослуг щодо ПВД/ФТ.
6. Розкрийте види суб'єктів первинного фінансового моніторингу.
7. Охарактеризуйте кожен із видів СПФМ в Україні.
8. Розкрийте основні обов'язки СПФМ.
9. Розкрийте основні права СПФМ.
10. Охарактеризуйте заходи, що мають здійснювати СПФМ.

Тестові завдання для перевірки знань

1. СПФМ зобов'язані повідомляти Державну службу фінансового моніторингу про:

- а) призначення особи, яка тимчасово виконуватиме обов'язки відповідального працівника в разі його відсутності;
- б) зміну відомостей про суб'єкта первинного фінансового моніторингу та/або про відповідального працівника чи особу, яка тимчасово виконує його обов'язки;
- в) призначення чи звільнення відповідального працівника;
- г) усі відповіді правильні.

2. До суб'єктів державного фінансового моніторингу не належить:

- а) Держфінінспекція;
- б) Міністерство інфраструктури України
- в) Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку
- г) Міністерство фінансів.

3. Розкрийте склад спеціально визначених СПФМ:

- а) суб'єкти підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій із купівлі-продажу нерухомого майна;

б) суб'єкти господарювання, які є професійними учасниками фондового ринку;

в) суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та азартні ігри, у тому числі казино, електронне (віртуальне) казино;

г) оператори поштового зв'язку й інші установи, які проводять фінансові операції з переказу коштів;

д) нотаріуси; адвокати; адвокатські бюро та об'єднання; аудитори; аудиторські фірми; суб'єкти господарювання, які надають послуги з бухгалтерського обліку; суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги;

е) суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку на суму вище 150 тис. грн;

ж) суб'єкти господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги.

4. Чи є правильним твердження:

"Основними завданнями суб'єктів фінансового моніторингу є неухильне виконання вимог національного законодавства, створення ефективного механізму протидії відмиванню злочинних доходів, що охоплює оцінювання ризиків проведення фінансових операцій, здійснення аналізу фінансових операцій, які можуть використовуватися для ВД/ФТ":

а) так;

б) ні.

5. Чи є правильним твердження:

"Суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані повідомляти Держфінмоніторинг про фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо є достатні підстави вважати, що вони пов'язані зі злочином, визначеним Кримінальним кодексом України, – в день виникнення підозр, але не пізніше, ніж через десять робочих днів з дня реєстрації таких операцій або спроби їхнього проведення":

а) так;

б) ні.

6. Вставте пропущені слова:

Згідно із Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення",

первинний фінансовий моніторинг – це сукупність заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу (СПФМ), спрямованих на виконання вимог цього Закону, нормативно-правових актів суб'єктів державного фінансового моніторингу, що включають проведення ... та ... фінансового моніторингу.

7. Вставте пропущені слова:

"Суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані забезпечувати реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, не пізніше ... з дати їхнього виявлення".

8. Згрупуйте види клієнтів СПФМ із заходами, які СПФМ зобов'язані вживати до них:

а) іноземні фінансові установи, з якими встановлюються кореспондентські відносини	1) проводити не рідше одного разу на рік уточнення інформації про клієнта 2) вживати заходи для обмеження ризику використання клієнта з метою ВД/ФТ, зокрема на підставі рекомендацій відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу, який виконує функції державного регулювання та нагляду за СПФМ
б) національні, іноземні публічні діячі та діячі, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, їх близькі особи або пов'язані із ними особи	3) до чи під час встановлення ділових відносин вживати заходи для з'ясування джерел походження коштів клієнтів на підставі одержаних від них документів та/або інформації з інших джерел, якщо така інформація є публічною, що підтверджують джерела походження їхніх активів, прав на такі активи тощо 4) виявляти відповідно до внутрішніх документів із питань фінансового моніторингу факт належності клієнта або особи, що діє від його імені, до зазначеної категорії клієнтів під час здійснення ідентифікації, верифікації та в процесі їхнього обслуговування;
в) неприбуткові організації, у т.ч. благодійні	5) забезпечувати збір інформації про репутацію, а також про те, чи були об'єктом застосування заходів впливу (санкцій) із боку органу, що здійснює державне регулювання та нагляд за їх діяльністю у сфері ПВД/ФТ

9. Встановіть відповідність між терміном та його визначенням:

а) державний фінансовий моніторинг	1) встановлення (підтвердження) СПФМ відповідності особи клієнта (представника клієнта) у його присутності одержаним від нього ідентифікаційними даним
б) ідентифікація	2) заходи, що здійснюються СПФМ, зі створення та забезпечення функціонування системи управління ризиками, що передбачає, зокрема, визначення (виявлення), оцінювання (вимірювання), моніторинг, контроль ризиків, із метою їхнього зменшення
в) національна оцінка ризиків	3) одержання суб'єктом первинного фінансового моніторингу від клієнта (представника клієнта) ідентифікаційних даних

- г) верифікація клієнта 4) система заходів, що здійснюються СДФМ, уповноваженими органами державної влади із залученням інших суб'єктів (у разі потреби) з метою ПВД/ФТ, їхній аналіз, оцінювання та розроблення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшенню негативних наслідків
- д) управління ризиками 5) сукупність заходів, що здійснюються СДФМ і спрямовуються на виконання вимог законодавства у сфері ПВД/ФТ.

10. Встановіть підзвітність суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідному суб'єкту державного фінансового моніторингу:

а) Національний банк України	1) ломбард
б) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	2) банк
	3) фондова біржа
	4) депозитарна установа
	5) страхова компанія
	6) компанія з управління активами.

Література: основна [4; 5; 7; 8]; додаткова [14; 20; 22 – 25; 34 – 38; 43; 47; 48; 51; 52; 54; 55; 61].

Тема 7

Організація фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу

Компетентності за темою: здатність до організації фінансового моніторингу у СПФМ.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Вивчити Положення про здійснення фінансового моніторингу та Критерії ризику легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму

2. Розробити правила і програму фінансового моніторингу для страхової компанії.

3. Виявити дії, спрямовані на приховування чи маскування незаконного походження коштів або іншого майна, одержаних унаслідок вчинення предикатного діяння, та дії, спрямовані на використання коштів або

іншого майна, одержаних унаслідок вчинення предикатного діяння, для здійснення господарської діяльності:

№	Дія
	зміна правового статусу коштів або іншого майна шляхом підроблення документів, що засвідчують право власності
	укладення фіктивних угод про надання кредитів або різноманітних послуг – юридичних, аудиторських тощо.
	будь-яке інвестування зазначених коштів або іншого майна в господарську діяльність (внесення їх до статутного фонду такого суб'єкта або безоплатна передача йому, інвестування в спільну господарську діяльність тощо)
	внесення коштів на банківські рахунки юридичних і фізичних осіб, у тому числі в офшорних зонах
	одержання фіктивних документів на придбання майна
	придбання за кошти, одержані в злочинний спосіб, сировини, продукції, іншого майна для використання в господарській діяльності
	вчинення цивільно-правових угод (удавана купівля в комісійному магазині, ломбарді тощо)
	використання майна, одержаного в злочинний спосіб, як напівфабрикатів, сировини тощо.

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Виконання запропонованих завдань передбачає глибоке опрацювання лекційного та іншого теоретичного матеріалу за темою.

Для виконання завдання 2 слід використати типологічні звіти Держфінмоніторингу та Критерії ризику, затверджені Наказом Міністерства фінансів № 584 від 8 липня 2016 року [21].

Для виконання завдання 3 слід скористатися Положенням про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами [33] та типовими формами документів, розміщеними на сайті Держфінмоніторингу України.

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Розгляньте основні нормативно-правові акти у сфері правового регулювання організації фінансового моніторингу в Україні.

2. Розкрийте порядок призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу.

3. Охарактеризуйте права та обов'язки працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу.
4. Розкрийте порядок прийняття на облік СПФМ.
5. Охарактеризуйте правила проведення фінансового моніторингу.
6. Розкрийте основні положення, що мають бути відображені в Програмі здійснення фінансового моніторингу.
7. Розгляньте порядок ідентифікації, верифікації та вивчення осіб, які здійснюють фінансові операції або забезпечують їхнє здійснення.
8. Розгляньте порядок виявлення, реєстрації та передачі інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.
9. Охарактеризуйте порядок виявлення, зупинення та надання інформації про фінансову операцію, учасником або вигодоодержувачем, за якою є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності.
10. Розгляньте процедуру управління ризиками фінансової установи.

Тестові завдання для перевірки знань

1. Ким встановлюється порядок реєстрації фінансової операції, що відповідно до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" підлягає фінансовому моніторингу для суб'єктів фінансового моніторингу (крім банків):

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України;
- в) Держфінмоніторингом України;
- г) правильної відповіді немає?

2. Ким встановлюються форми обліку та подання інформації, пов'язаної з проведенням фінансового моніторингу для суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім банків):

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) Нацкомфінпослуг;
- в) Міністерством фінансів;
- г) Держфінмоніторингом України?

3. Чи є правильним твердження:

"Без процедури ідентифікації та вивчення фінансової діяльності клієнта дозволено проведення разової фінансової операції без установлення ділових відносин із клієнтами на суму, що дорівнює чи перевищує 150 000 грн":

- а) так;
- б) ні.

4. Чи є правильним твердження:

"СПФМ має право відмовитися від проведення фінансової операції у разі, якщо фінансова операція містить ознаки такої, що згідно з Законом № 1702 підлягає фінансовому моніторингу":

- а) так;
- б) ні.

5. Вставте пропущені слова:

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний установити високий ризик стосовно ... та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб, факт належності до яких клієнта або особи, що діє від їх імені, встановлений суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

6. Вставте пропущені слова:

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний забезпечувати підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за проведення фінансового моніторингу шляхом проходження навчання не рідше ... .

7. Розсортуйте структурні елементи за належністю до правил чи програми фінансового моніторингу:

а) Правила фінансового моніторингу	1) вимоги до кваліфікації відповідального працівника суб'єкта 2) внутрішні перевірки діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет додержання законодавства у сфері ПВД/ФТ 3) ознайомлення персоналу з правилами та програмою 4) опис системи внутрішнього фінансового моніторингу суб'єкта 5) підготовка персоналу (працівників) до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу 6) попередження персоналу про відповідальність за порушення внутрішніх документів і законодавства у сфері ПВД/ФТ

7) порядок виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму

8) порядок відмови від забезпечення здійснення фінансової операції в разі встановлення, що ця фінансова операція містить ознаки такої, що згідно із Законом підлягає фінансовому моніторингу

9) порядок ідентифікації осіб, які здійснюють фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону № 1702

10) порядок підготовки та подання відповідальному працівнику Держфінмоніторингу України та до правоохоронних органів інформації, необхідної для прийняття рішення про необхідність інформування

11) призначення відповідального працівника та визначення його повноважень

б) Програма фінансового моніторингу

12) розроблення посадових інструкцій відповідального працівника та інших працівників, які задіяні в проведенні первинного фінансового моніторингу

13) розроблення та перегляд критеріїв ризику

14) вимоги до кваліфікації відповідального працівника суб'єкта

15) внутрішні перевірки діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет додержання законодавства у сфері ПВД/ФТ

16) ознайомлення персоналу з Правилами та Програмою

17) опис заходів, спрямованих на запобігання можливому використанню новітніх технологій у схемах ВД/ФТ

18) опис системи внутрішнього фінансового моніторингу суб'єкта

19) підготовка персоналу (працівників) до виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу

20) попередження персоналу про відповідальність за порушення внутрішніх документів та законодавства у сфері ПВД/ФТ

21) порядок виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму

22) порядок відмови від забезпечення здійснення фінансової операції у разі встановлення, що ця фінансова операція містить ознаки такої, що згідно з Законом підлягає фінансовому моніторингу

23) порядок ідентифікації осіб, які здійснюють фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу

24) порядок подання відповідальному працівнику інформації, необхідної для прийняття рішення про інформування відповідно до законодавства Держфінмоніторингу України та правоохоронних органів

25) призначення відповідального працівника та визначення його повноважень

26) розробка посадових інструкцій відповідального працівника та інших працівників, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу

27) розробка та перегляд критеріїв ризику.

8. Встановіть відповідність між назвою та сутністю процедур фінансового моніторингу:

а) ідентифікація	1) заходи СПФМ з одержання від органів державної влади, державних реєстраторів інформації про клієнта для підтвердження або спростування наданих ним даних, достовірність яких є сумнівною
б) поглиблена перевірка клієнта	2) одержання СПФМ від фізичної особи-клієнта інформації про ПІБ та дату народження
в) уточнення інформації про клієнта	3) актуалізація наявної в суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформації про клієнта
г) верифікація	4) підтвердження СПФМ відповідності особи клієнта у його присутності одержаним від нього ідентифікаційним даним

9. Вкажіть, за якими критеріями здійснюється оцінювання ризиків клієнтів суб'єктом первинного фінансового моніторингу:

- а) тип клієнта;
- б) географічне розташування держави реєстрації клієнта;
- в) ділова репутація;
- г) вид товарів та послуг;
- д) строк функціонування.

10. Вкажіть, на кого покладається відповідальність за неналежну організацію дотримання вимог законодавства у сфері ПВД/ФТ, а також за неналежну організацію внутрішньої системи ПВД/ФТ суб'єкта первинного фінансового моніторингу:

- а) на керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- б) на головного бухгалтера;
- в) на начальника служби безпеки;
- г) на відповідального за фінансовий моніторинг працівника;
- д) на начальника відділу нагляду Держфінмоніторингу.

Література: основна [4; 5; 7; 8]; додаткова [14; 15; 26; 29; 30; 33; 35 – 41; 50; 61; 65; 75; 76].

Тема 8

Особливості організації фінансового моніторингу спеціально визначеними нефінансовими суб'єктами первинного фінансового моніторингу

Компетентності за темою: здатність до організації фінансового моніторингу в спеціально визначених нефінансових СПФМ.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Ознайомитися із положеннями про здійснення фінансового моніторингу нефінансовими СПФМ.
2. Побудувати можливі схеми легалізації злочинних доходів через ринок нерухомості та визначити індикатори, за якими їх можна виявити.
3. Розв'язати задачу.

Нотаріус А 10.03.19 р. засвідчив договір купівлі-продажу нерухомого майна на суму 50 000 дол. США. У нього виникли підозри щодо цієї фінансової операції. 12.03.19 р. він повідомив Спеціально уповноважений орган про свої підозри. Відповідна інформація стала відома нотаріусу А за обставин, що є предметом таємниці здійснюваних нотаріальних дій. Курс дол. США на момент вчинення нотаріальної дії складав 25,7 грн. Чи правомірні дії нотаріуса А?

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Виконання запропонованих завдань передбачає глибоке опрацювання лекційного та іншого теоретичного матеріалу за темою.

Завдання 2 може виконуватися в довільній формі. Можливі креативні та нестандартні підходи до виконання. У процесі виконання слід використати типологічні звіти Держфінмоніторингу [21] та рекомендації Держфінмоніторингу щодо організації фінансового моніторингу на ринку нерухомості [73].

Для розв'язання завдання 3 слід використовувати приклади, наведені в темах 5, 6.

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Наведіть перелік спеціально визначених СПФМ.
2. Назвіть СДФМ, які здійснюють нагляд за дотриманням спеціально визначеними СПФМ вимог законодавства у сфері ПВД/ФТ.
3. Назвіть основні нормативно-правові акти, що встановлюють порядок організації фінансового моніторингу спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу.
4. Охарактеризуйте випадки, за яких на спеціально визначених суб'єктів покладаються обов'язки СПФМ.

5. Розгляньте обов'язки, що реалізуються спеціально визначеними суб'єктами первинного фінансового моніторингу в сфері ПВД/ФТ.

6. Розкрийте особливості здійснення фінансового моніторингу суб'єктами підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій із купівлі-продажу нерухомого майна.

7. Охарактеризуйте особливості здійснення фінансового моніторингу нотаріусами, адвокатами, суб'єктами господарювання, що надають юридичні послуги.

8. Розкрийте порядок організації фінансового моніторингу представниками ювелірного бізнесу.

9. Охарактеризуйте порядок організації фінансового моніторингу представниками ігрового бізнесу.

10. Розкрийте особливості здійснення фінансового моніторингу аудиторами, аудиторськими фірмами, фізичними особами-підприємцями, які надають послуги з бухгалтерського обліку.

Тестові завдання для перевірки знань

1. Відповідно до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", які з наведених суб'єктів не є спеціально визначеним суб'єктом первинного фінансового моніторингу (СПФМ):

а) суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами й дорогоцінним камінням і виробами з них;

б) суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та азартні ігри, у тому числі казино, електронне (віртуальне) казино;

в) інші юридичні особи, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги;

г) суб'єкти підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій із купівлі-продажу нерухомого майна;

д) усі відповіді неправильні?

2. Спеціально визначені СПФМ для взяття на облік як СПФМ мають подати документи до:

а) Держфінмоніторингу;

б) Міністерства фінансів;

в) своїх галузевих регуляторів;

г) НБУ.

3. Чи є правильним твердження:

"Спеціально визначені СПФМ можуть не повідомляти Спеціальний уповноважений орган про свої підозри в разі, коли відповідна інформація стала їм відома за обставин, що є предметом їхньої професійної таємниці, або має привілей на збереження службової таємниці, а також у випадках, коли вони виконують свої обов'язки щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів":

- а) так;
- б) ні.

4. Чи є правильним твердження:

"Суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них включаються до переліку СПФМ за умови, якщо сума фінансової операції дорівнює чи перевищує 50 000 грн"?

- а) так;
- б) ні.

5. Вставте пропущені слова:

Протягом трьох днів після призначення відповідального за проведення фінансового моніторингу працівника ним мають бути розроблені та затверджені у керівника СПФМ внутрішні документи з організації фінансового моніторингу: ... та ... фінансового моніторингу.

6. Вставте пропущені слова:

Міністерство ... України своїм листом від 26.09.2012 р. надало роз'яснення щодо здійснення фінансового моніторингу нотаріусами, адвокатами, суб'єктами господарювання, що надають юридичні послуги.

7. Співставте твердження із законом:

а) Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"

б) Постанова Кабінету міністрів України № 552 від 5 серпня 2015 р.

в) Наказ Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 999/5

1) державне регулювання й нагляд у сфері ПВД/ФТ

2) положення про здійснення фінансового моніторингу СПФМ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України

3) визначено порядок, за яким спеціально визначені суб'єкти подають Держфінмоніторингу інформацію, необхідну для взяття їх на облік

8. Співставте твердження:

а) За рішенням суб'єкта його відокремлені підрозділи можуть самостійно проводити реєстрацію	1) фінансову операцію, що внесена до реєстру, за формою та в порядку його заповнення, встановлених Мінфіном
б) Суб'єкт забезпечує виявлення фінансових операцій	2) фінансових операцій та подавати інформацію про них Держфінмоніторингу
в) На стадії подання інформації до Держфінмоніторингу суб'єкт у визначених Законом випадках надсилає Держфінмоніторингу повідомлення про	3) до початку, у процесі, але не пізніше наступного робочого дня після їхнього проведення, або в день виникнення підозри, або під час спроби їхнього проведення чи після відмови клієнта від їхнього проведення

9. Форма, яку ріелтор заповнює під час реєстрації як СПФМ, містить такі дані:

- а) найменування організації або ПІБ ріелтора – самостійного суб'єкта;
- б) код ОКПО;
- в) місцезнаходження організації;
- г) ПІБ керівника;
- д) звіт із фінансової спроможності суб'єкта;
- е) ПІБ відповідального за фінансовий моніторинг;
- ж) паспортні дані керівника;
- з) ПІБ бухгалтера.

10. Для настання обов'язків СПФМ у спеціально визначеного суб'єкта первинного фінансового моніторингу його діяльність має бути пов'язана з такими правочинами/діями:

- а) купівля-продаж нерухомості;
- б) управління активами клієнта;
- в) управління банківським рахунком або рахунком у цінних паперах;
- г) залучення коштів для утворення юридичних осіб, забезпечення їхньої діяльності й управління ними;
- д) утворення юридичних осіб, забезпечення їхньої діяльності (включаючи аудит) чи управління;
- е) купівля-продаж дорогоцінних металів;
- ж) надання страхових послуг;
- з) фінансування осіб, які проводять лотереї та азартні ігри.

Література: основна [4; 7; 8]; додаткова [31; 32; 60; 63; 73].

Тема 9

Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму

Компетентності за темою: здатність кваліфікувати злочини й усвідомлювати відповідальність у сфері ПВД/ФТ.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Ознайомитися з положеннями Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо видів правопорушень у сфері ВД/ФТ та відповідальністю за їхнє вчинення.
2. Ознайомитися з положеннями Кримінального кодексу України щодо видів злочинів у сфері ВД/ФТ та відповідальністю за їхнє вчинення.
3. Розв'язати задачу.

Громадянин умисно подає недостовірну інформацію про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають фінансовому моніторингу, спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади. Визначте, який із кодексів України знадобиться цьому громадянину для ознайомлення з покаранням за вчинені протиправні дії.

Методичні рекомендації до виконання завдань для самостійного опрацювання

Виконання запропонованих завдань передбачає глибоке опрацювання лекційного та іншого теоретичного й практичного матеріалу за темою.

Для розв'язання завдання 3 слід використовувати приклади, наведені в темах 5, 6.

Запитання для самоконтролю засвоєння матеріалу теми

1. Охарактеризуйте види юридичної відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері ПВД/ФТ.
2. Розгляньте статті Кримінального кодексу, які кваліфікують злочини у сфері ВД/ФТ.

3. Розгляньте статті Кримінального кодексу, які кваліфікують злочини у сфері ПВД/ФТ.

4. Розкрийте труднощі у кваліфікації злочинів у сфері легалізації незаконно одержаних доходів.

5. Розгляньте санкції, передбачені Кримінальним кодексом України за вчинення злочинів із легалізації доходів, одержаних у незаконний спосіб.

6. Охарактеризуйте відповідальність, яку несуть особи, винні в умисному ненаданні інформації щодо легалізації незаконно одержаних доходів.

7. Розгляньте відповідальність, що передбачена за фінансування тероризму.

8. Охарактеризуйте адміністративну відповідальність посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу за порушення законодавства у сфері ПВД/ФТ.

9. Розкрийте види господарсько-адміністративних штрафних санкцій, що можуть бути накладені на суб'єктів первинного фінансового моніторингу за недодержання вимог законодавства у сфері ПВД/ФТ.

10. Розгляньте інші види господарсько-адміністративних санкцій, що можуть бути вжиті до суб'єктів первинного фінансового моніторингу за недодержання вимог законодавства у ПВД/ФТ.

Тестові завдання для перевірки знань

1. Чи є правильним твердження:

"Українське законодавство передбачає відповідальність за легалізацію за умови вчинення предикатного злочину за межами України":

- а) так;
- б) ні.

2. Чи є правильним твердження:

"Фізична особа може нести відповідальність за легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, після досягнення 14-річного віку":

- а) так;
- б) ні.

3. Суспільно небезпечне протиправне діяння, що передує легалізації (відмиванню) доходів, – це діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у вигляді позбавлення волі або штраф:

- а) понад п'ять тисяч НМДГ;
- б) понад три тисячі НМДГ;

- в) понад одну тисячу НМДГ;
- г) усі відповіді неправильні.

4. Не належить до адміністративно-господарських санкцій за порушення законодавства у сфері ПВД/ФТ:

- а) позбавлення волі керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу на строк від 5 до 8 років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років та з конфіскацією майна;
- б) адміністративно-господарський штраф;
- в) зупинення дії ліцензії на здійснення суб'єктом первинного фінансового моніторингу певних видів господарської діяльності;
- г) анулювання ліцензії на здійснення суб'єктом первинного фінансового моніторингу окремих видів господарської діяльності.

5. Строк, у який порушник має сплатити штраф за правопорушення у сфері протидії легалізації злочинно одержаних доходів:

- а) не пізніше 7 днів із дня вручення йому постанови або 7 днів із дня повідомлення про залишення скарги або протесту без задоволення;
- б) не пізніше 30 днів із дня вручення йому постанови або 30 днів із дня повідомлення про залишення скарги або протесту без задоволення;
- в) не пізніше 10 днів із дня вручення йому постанови або 10 днів із дня повідомлення про залишення скарги або протесту без задоволення;
- г) не пізніше 45 днів із дня вручення йому постанови або 45 днів із дня повідомлення про залишення скарги або протесту без задоволення.

6. Яку відповідальність понесе особа за фінансування тероризму:

- а) позбавлення волі на строк від 3 до 5 років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років;
- б) позбавлення волі на строк від 3 до 6 років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років та з конфіскацією майна;
- в) штраф від трьох тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від 3 до 5 років;
- г) позбавлення волі на строк від 5 до 8 років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років та з конфіскацією майна?

7. Що відбувається в разі, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу не сплачує штраф протягом встановленого строку?

а) орган державного фінансового моніторингу звертається до суду з позовною заявою про стягнення з суб'єкта первинного фінансового моніторингу відповідної суми штрафу;

б) орган державного фінансового моніторингу зупиняє дію ліцензії на здійснення суб'єктом первинного фінансового моніторингу певних видів господарської діяльності;

в) сума штрафу до сплати подвоюється;

г) орган державного фінансового моніторингу анулює ліцензію на здійснення суб'єктом первинного фінансового моніторингу певних видів господарської діяльності.

8. Встановіть відповідність між правопорушеннями та розмірами санкцій для СПФМ – юридичних осіб.

а) до 300 НМДГ	1) порушення вимог щодо ідентифікації та вивчення фінансової діяльності осіб у випадках, передбачених законодавством
б) до 500 НМДГ	2) невиявлення, несвоєчасне виявлення та порушення порядку реєстрації фінансових операцій, що відповідно до законодавства підлягають фінансовому моніторингу
в) до 2 000 НМДГ	3) неподання, несвоєчасне подання, порушення порядку подання або подання Держфінмоніторингу недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають такому моніторингу
г) до 800 НМДГ	4) порушення порядку зупинення фінансових операцій 5) порушення інших обов'язків, визначених Законом № 1702.

9. Встановіть відповідність між видами відповідальності та характерними їм видами покарань:

а) штраф	1) адміністративна відповідальність
б) позбавлення ліцензії	2) кримінальна відповідальність
в) позбавлення волі	3) цивільно-правова відповідальність
г) конфіскація майна	4) дисциплінарна відповідальність.
д) призупинення діяльності	

10. Поєднайте злочин із номером статті КК України, у якій закріплена кримінальна відповідальність за його скоєння:

а) ст. 209	1) умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму
б) ст. 209-1	2) фінансування тероризму
в) ст. 258-5	3) легалізація доходів, одержаних злочинним шляхом
г) ст. 440, ст. 27	4) фінансування розповсюдження зброї масового знищення

Література: основна [4; 5; 7; 8]; додаткова [17; 19; 42; 61; 74].

Рекомендована література

Основна

1. Андрійченко Ж. О. Сучасний стан та перспективи імплементації в Україні міжнародних стандартів із протидії відмивання доходів та фінансуванню тероризму // Розвиток ринків фінансових послуг в умовах європейської інтеграції : монографія / наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон. наук, проф. Н. М. Внукова. – Харків : Ексклюзив, 2014. – С. 170–179.

2. Андрійченко Ж. О. Фінансовий моніторинг у системі управління ризиками ринків фінансових послуг // Розвиток системи управління ризиками ринків фінансових послуг : монографія / наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон. наук, проф. Н. М. Внукова. – Харків : Ексклюзив, 2014. – С. 140–150.

3. Буткевич С. А. Фінансовий моніторинг: зарубіжний досвід та українська модель : монографія / С. А. Буткевич. – Сімферополь : Кримнавчпеддержвидав, 2012. – 313 с.

4. Внукова Н. М. Фінансовий моніторинг : навч. посіб. / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 204 с.

5. Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках : навч. посіб. / С. Б. Єгоричева. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 292 с.

6. Єфименко Т. І. Розвиток національної системи фінансового моніторингу : монографія / С. С. Гасанов, О. Є. Користін, та ін. / Держ. навч.-наук. установа "Акад. фін. упр.". – Київ : ДННУ "Акад. фін. упр.", 2013. – 378 с.

7. Науково-практичний коментар до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" / А. Г. Чубенко, М. В. Лошицький, С. С. Бичкова та ін. – Київ : Ваіте, 2015. – 816 с.

8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1702 (зі змінами та доповненнями) // (Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 39. – Ст. 2057.

Додаткова

9. Андрійченко Ж. О. Аналіз сучасних підходів до визначення терміну "фінансовий моніторинг" / Ж. О. Андрійченко, В. А. Гужева // Сучасні проблеми фінансового моніторингу : збірник матеріалів Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Харків : ХНЕУ, 2011. – С. 18–20.

10. Андрійченко Ж. О. Міжнародні рекомендації з національної оцінки ризиків у сфері ПВД/ФТ / Ж. О. Андрійченко // Сучасні проблеми фінансового моніторингу : збірник матеріалів Третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2013. – С. 13–18.

11. Буткевич С. А. Фінансовий моніторинг в Україні: правова природа та перспективи розвитку / С. А. Буткевич // Юридична Україна. – 2012. – № 4. – 2012. – С. 43–49.

12. Внукова Н. М. Концептуальні основи розвитку системи фінансового моніторингу за міжнародними стандартами / Н. М.Внукова // Сучасні проблеми фінансового моніторингу : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2013. – С. 79–84.

13. Давиденко Д. О. Обов'язковий фінансовий моніторинг операцій на ринку житлової нерухомості / Д. О. Давиденко // Сучасні проблеми фінансового моніторингу : збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Харків : Ексклюзив, 2016. – С. 58–69.

14. Деякі питання Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 299 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 4. – С. 156.

15. Деякі питання організації фінансового моніторингу : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 552 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – С. 280.

16. Жубрин Р. В. Противодействие легализации преступных доходов (зарубежный и российский опыт) : монография / Р. В. Жубрин. – Москва : АПКИППРО, 2010. – 316 с.

17. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – С. 1122.

18. Користін О. Є. Фінансовий моніторинг у сфері страхової діяльності як інститут економічної безпеки України : монографія / О. Є. Користін, Ю. Р. Гавдьо, Д. В. Кіріка. – Київ : Друкарня Діапринт, 2012. – 303 с.

19. Кримінальний кодекс України (текст надруковано за Офіційним вісником України. – 2001. – № 21. – Ст. 920). – Харків : Фоліо, 2006. – 382 с.

20. Критерії оцінювання рівня ризику суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України, бути використаними з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства інфраструктури України від 2 листопада 2015 р. № 437 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 94. – С. 352.

21. Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства фінансів України від 8 липня 2016 р. № 584 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – С. 34.

22. Критерії, за якими Міністерством фінансів України оцінюється рівень ризику суб'єкта первинного фінансового моніторингу бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства фінансів України від 26 січня 2016 р. № 17 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 30. – С. 269.

23. Критерії, за якими оцінюється рівень ризику для суб'єктів первинного фінансового моніторингу державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Нацкомфінпослуг : Розпорядження Нацкомфінпослуг від 13 жовтня 2015р. № 2481 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 90. – С. 264.

24. Критерії, за якими оцінюється рівень ризику суб'єкта первинного фінансового моніторингу бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства фінансів України від 26 січня 2016 р. № 18 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 30. – С. 272.

25. Критерії, за якими оцінюється рівень ризику суб'єкта первинного фінансового моніторингу бути використаним з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму

та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Наказ Міністерства юстиції України від 6 жовтня 2015 № 1899/5 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 84. – С. 516.

26. Некрасов В. А. Виявлення легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (оперативно-розшуковий аспект) : навч.-практич. посіб. / В. А. Некрасов, Л. В. Борець, С. Ю. Мироненко. – Київ : Видавничий дім "Скіф", КНТ, 2008. – 88 с.

27. Основи фінансового моніторингу фінансових послуг : навч. посіб. / за ред. Н. М. Внукової. – Київ : КНТ, 2009. – 135 с.

28. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 року № 537 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – С. 109.

29. Положення про здійснення банками фінансового моніторингу : Постанова Національного банку України від 26 червня 2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – С. 146.

30. Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів : Рішення Національної комісії із цінних паперів та фондового ринку від 17 березня 2016 р. № 309 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 34. – С. 135.

31. Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України : Наказ Міністерства юстиції України від 18 червня 2015 р. № 999/5 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – С. 518.

32. Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України : Наказ Міністерства фінансів України від 23 липня 2015 р. № 662 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 68. – С.170.

33. Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами : Розпорядження Державної Комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 05.08.2003 р. № 25 (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2010. – № 74. – С. 104.

34. Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : Указ Президента України від 23 листопада 2011 р. № 1070/2011 // Офіційний вісник Президента України. – 2011. – № 94. – С. 41.

35. Порядок доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції : Наказ Міністерства фінансів України від 5 травня 2016 р. № 475 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 44. – С. 59.

36. Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу : Наказ Міністерства фінансів України від 24 грудня 2015 р. № 1085 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – С. 82.

37. Порядок надання державними органами та органами місцевого самоврядування, державними реєстраторами інформації про фінансові операції на запит до Державної служби фінансового моніторингу : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 р. № 708 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 76. – С. 270.

38. Порядок надання державними органами, державними реєстраторами на запит суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформації про клієнта : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2015 р. № 693 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 74. – С. 72.

39. Порядок подання інформації для взяття на облік суб'єктів первинного фінансового моніторингу, виявлення та реєстрації, а також подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи розповсюдження зброї масового знищення : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 552 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – С. 280.

40. Порядок подання суб'єктами господарювання, підприємствами, установами та організаціями, що не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, інформації на запит Державної служби фінансового моніторингу : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 р. № 411 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 50. – С. 56.

41. Порядок формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор та форми такої довідки: Наказ Міністерства фінансів України від 8 червня 2015 р. № 542 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – С. 331.

42. Правові та методичні засади протидії легалізації "брудних" коштів на фінансовому ринку України // Фінансовий ринок України. – 2006. – № 8 (34). – С. 13–16.

43. Принципи опрацювання одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та критеріїв аналізу таких операцій : Наказ Міністерства фінансів України від 10 березня 2015 р. № 306 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 27. – С. 50.

44. Приходько О. Боротьба з відмиванням грошей: європейський досвід для України / О. Приходько // Дзеркало тижня. – № 49 (678) 22. – 28 грудня 2007 р.

45. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2001. – № 1. – Т. 1. – С. 1.

46. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 30 квітня 2003 р. № 638-IV (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – 180 ст.

47. Про визначення критеріїв, за якими оцінюється ризик суб'єкта первинного фінансового моніторингу – професійного учасника фондового ринку (ринку цінних паперів) бути використаним для відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення : Рішення НКЦПФР від 31 травня 2016 р. № 617 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 50. – С. 173.

48. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30 жовтня 1996 р. № 448/96-ВР (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – С. 292.

49. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056.

50. Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та інструкції щодо їх заповнення : Наказ Міністерства фінансів України від 29 січня 2016 р. № 24 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 22. – С. 179.

51. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 1999. – № 24. – С. 2.

52. Про порядок визначення держав (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що провадять діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2015 р. № 510 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 59. – С. 47.

53. Про Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) : Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 28 серпня 2001 р. № 1124 IV // Офіційний вісник України. – 2001. – № 35. – С. 157.

54. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2001. – № 32. – С. 82.

55. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2006. – № 13. – С. 61.

56. Романченко О. Міжнародний тероризм як об'єкт фінансового моніторингу / О. Романченко // Фінансовий ринок України. – 2006. – №10(36). – С. 26–31.

57. Стратегія розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1407-р // Офіційний вісник України. – 2016. – № 3. – С. 301.

Інформаційні ресурси

58. Андрійченко Ж. О. Визначення рівня конкордації НОР і результатів 5 раунду взаємного оцінювання MONEYVAL відповідності системи ПВД/ФТ України рекомендаціям FATF / Ж.О. Андрійченко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Вип. 23. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/85.pdf>.

59. Буткевич С. А. Міжнародно-правове регулювання боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом / С. А. Буткевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://radnuk.info/statti/226-admin-pravo/14532-2011-01-18-03-45-59.html>.

60. Головка А. Т. Фінансовий моніторинг для небанківських фінансових установ / А. Т. Головка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/public/04/06/03/1251>.

61. Збірник нормативно-правових актів у сфері ПВД/ФТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2017/20170202/Zbirka.pdf.

62. Звіт FATF "Відмивання доходів через фізичне переміщення готівки" за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-through-physical-transportation-of-cash.html>.

63. Звіт з проведення національної оцінки ризиків у 2016 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=558&art_id=23773&lang=uk.

64. Міжнародні стандарти боротьби з відмиванням доходів та фінансуванням тероризму і розповсюдженням зброї масового знищення – Рекомендації FATF 2012 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=180&art_id=9871&lang=uk

65. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. – Режим доступу : <http://www.sdfm.gov.ua/>.

66. Про боротьбу з фінансуванням тероризму : Конвенція ООН від 9 грудня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

67. Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин : Конвенція ООН від 20 грудня 1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

68. Про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності та фінансування тероризму : Конвенція Ради Європи від 16 травня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

69. Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом : Конвенція Ради Європи ETS №141 від 8 листопада 1990 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

70. Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму : Директива Європейського Парламенту та Ради 2005/60/ЄС від 26 жовтня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

71. Проти корупції : Конвенція ООН від 31 жовтня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua/>.

72. Проти транснаціональної організованої злочинності : Конвенція ООН від 15 листопада 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.

73. Рекомендації щодо організації фінансового моніторингу для учасників ринку нерухомості : підбірка матеріалів Держфінмоніторингу України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=223&lang=uk.

74. Статистика МВС України : Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>.

75. Типології Держфінмоніторингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=114&lang=uk.

76. Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу України за 2016, 2015, 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=114&art_id=24631&lang=uk.

77. Типологічні звіти EAG [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.eurasiangroup.org/typology_reports.php.

78. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing [Electronic resource]. – Access mode : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015L0849>.

79. Suspicious Activity Report Review [Electronic resource]. – Access mode : www.fbi.gov/.

80. The financial services sector in Europe. Regulatory investigation and enforcement issues in Germany. Freshfields Bruckhaus Deringer [Electronic resource]. – Access mode : www.freshfields.com/.

Зміст

Вступ.....	3
Тема 1. Еволюційний аспект проблеми боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму на міжнародному та національному рівнях.....	4
Тема 2. Міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму	7
Тема 3. Типології легалізації коштів та майна, отриманих злочинним шляхом	11
Тема 4. Поняття, система та суб'єкти фінансового моніторингу в Україні.....	14
Тема 5. Організаційно-правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України	18
Тема 6. Завдання, права й обов'язки суб'єктів державного та первинного фінансового моніторингу.....	23
Тема 7. Організація фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу.....	28
Тема 8. Особливості організації фінансового моніторингу спеціально визначеними нефінансовими суб'єктами первинного фінансового моніторингу.....	33
Тема 9. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму.....	38
Рекомендована література.....	42
Основна	42
Додаткова.....	43
Інформаційні ресурси	48

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи студентів
спеціальності 072 "Фінанси,
банківська справа та страхування"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Андрійченко** Жанна Олегівна

Відповідальний за видання *Н. М. Внукова*

Редактор *К. І. Шовкова*

Коректор *Т. А. Маркова*

План 2019 р. Поз. № 41 ЕВ. Обсяг 52 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

---

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*